

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та планування бізнесу»

на тему: «Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів
на підприємстві (на прикладі ФГ «Олена і К»)»

Виконавець:

студентка ЦЗФН
Скопенко В. І.

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Карпов Володимир Анатолійович

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Поточний стан інноваційної діяльності в Україні більшістю науковців визначається як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у промислово-розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку. Основними причинами цього є стабільне скорочення реальних обсягів фінансування науково-технічного комплексу та відсутність дієвої державної інноваційної політики. Реформування науково-технічної сфери відбувається за принципами частих змін цілей та завдань, без урахування факторів функціонування та розвитку науково-технічного потенціалу: активної та передбачуваної державної підтримки, формування попиту на наукові досягнення з боку реального сектора економіки тощо.

Для економіки країни найбільш важливим є розробка й впровадження технологічних інновацій, тобто нових, конкурентоспроможних видів продукції, нових та вдосконалених технологічних процесів для виробництва такої продукції. Насамперед це стосується галузей промисловості. Інноваційна активність промислових підприємств багато в чому залежить від можливостей фінансування розробок й впровадження інновацій.

Обов'язковими передумовами інноваційної діяльності є наявність інноваційного потенціалу та інтелектуального капіталу, на які, в свою чергу, організаційна та управлінська культура, тобто накопичений досвід, переконання, особливості взаємовідносин персоналу, система його мотивації, наявна ієрархія та організаційні зв'язки, що характеризують ступінь прийняття колективом процесу розробки та впровадження інновацій та готовність втілити їх у зміни в поточній інноваційній діяльності.

Важливою умовою стабільної діяльності та ефективного розвитку підприємства на інноваційних засадах є раціональне відтворення основних засобів виробництва та впровадження інновацій, що потребує залучення значного обсягу фінансових ресурсів. В зв'язку з цим, кожне промислове підприємство переробної сфери формує політику фінансування, основними принципами якої є: застосування комплексного підходу при розробці політики фінансування, забезпечення необхідних обсягів залучених ресурсів інвестиційним потребам підприємства, забезпечення оптимального складу інноваційних проектів з позицій ефективною діяльності промислового підприємства, мінімізації витрат по формуванню інвестиційних джерел з різних джерел фінансування, мінімізація часового простору між формуванням інвестиційних ресурсів та їх інвестуванням тощо

Теоретичним і практичним аспектам інноваційної діяльності на рівні окремих підприємств присвячені дослідження багатьох вітчизняних та іноземних вчених, таких як В. Онікієнко, В. Зянько, В. Геєць, Ю. Бажал, О. Бойко, Ю. Пахомов, Ю. Ольвінська, Л. Горбач, А. Чухно, Ю. Яковець, М. Долішній та інші. Вони зробили значний внесок у методологію ідентифікації, створення, впровадження та дифузії інновацій.

Метою роботи є обґрунтування шляхів розвитку підприємства на інноваційних засадах з метою підвищення ефективності його функціонування.

Для досягнення мети дослідження було визначено та поступово вирішено наступні **завдання**:

1. Розглянути теоретичні питання щодо інноваційної діяльності підприємств;
2. Сформулювати особливості інновацій в сільському господарстві;
3. Проаналізувати фінансово-господарську діяльність ФГ «Олена і К»;
4. Дослідити конкурентне положення підприємства на ринку меду;
5. Оцінити можливі напрями впровадження інновацій на підприємстві;
6. Запропонувати збутові та продуктові інновації;
7. Розрахувати показники ефективності реалізації інновацій;
8. Ідентифікувати ризики інноваційної діяльності ФГ «Олена і К».

Об'єктом дослідження є процеси інноваційної діяльності підприємств в сучасних умовах господарювання.

Предметом дослідження є методи обґрунтування інноваційних заходів сільськогосподарського підприємства, на прикладі ФГ «Олена і К».

Методи дослідження: загальнонаукові й спеціальні методи дослідження процесів і явищ у їх взаємозв'язку та розвитку, а саме: структурно-логічний та семантичний – при вивченні теоретико-методичних засад проблем інноваційного розвитку підприємства; метод порівняльного аналізу – при аналізу підходів вчених щодо поняття інновацій та її класифікації. Також використовувався горизонтальний і порівняльний аналіз на базі фінансової звітності ФГ «Олена і К». Розрахунки проектів створення чатботу та впровадження нового продукту (медова паста) провадилися з використанням програмного продукту MS «Excel».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій та періодичних видань, а також використані дані електронних ресурсів мережі Інтернет, статистичні дані, а також дані бухгалтерського, управлінського й аналітичного обліку ФГ «Олена і К».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 96 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Основні аспекти інноваційної діяльності сучасних підприємств».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи «**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**» розглянуто сутність та види інновацій, сформульовано основні аспекти інноваційної діяльності підприємств, визначено особливості інноваційної діяльності в сільському господарстві.

У другому розділі «**АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФГ «ОЛЕНА І К»**» проведено аналіз фінансово – господарської діяльності підприємства, аналіз його конкурентного середовища на ринку меду, ідентифіковано можливі напрями впровадження інновацій.

У третьому розділі «ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ФГ «ОЛЕНА І К»» зроблено пропозиції щодо впровадження інновацій у збутовій діяльності у вигляді розробки чатботу, обґрунтовано продуктивні інновації, а саме, створення нового продукту - медової пасти, проведено оцінку ефективності та ризиків запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного в роботі дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Найчастіше під інновацією розуміють наслідок впровадження або матеріалізації новаторської ідеї з новими споживчими властивостями у вигляді товару, технології, послуги, засобу праці, які допомагають досягти економічного, екологічного, соціального чи інших видів ефектів.

2. До основних особливостей формування і розвитку інноваційного процесу у сільському господарстві відносяться: значні відмінності регіонів країни за природно-кліматичними умовами і спеціалізації виробництва; різноманітність видів сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки; велика різниця в періодах виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції і продуктів її переробки; відособленість сільськогосподарських товаровиробників, віддаленість від інформаційно – консультаційних служб і організацій, які виробляють науково-технічну продукцію тощо.

3. За період, що аналізується, чистий дохід ФГ «Олена і К» від реалізації продукції стабільно збільшився на 242,1% з 9402,7 у 2020 році до 32169,8 тис. грн. у 2021 році. Основною причиною цього стало збільшення обсягів продажу (поширення діяльності на територію Миколаївської та Вінницької областей, укладання договорів з кількома великими мережами супермаркетів, насамперед, «Сільпо»). Збільшення доходів від реалізації продукції обумовило аналогічні тенденції стосовно валового прибутку. Його абсолютне збільшення у 2021 році склало 5155,7 тис. грн., а відносно – 354,1%. У свою чергу на найближчі роки основним напрямом збільшення доходів та прибутку керівництво господарства бачило зовнішньоекономічну діяльність.

4. Україна займає перше місце з виробництва меду серед країн Європи (з валовим збором в залежності від року приблизно 70 тис. т.) і четверте в світі. Споживання меду в межах України щорічно зростає (1,1-1,3 кг на рік на душу населення) і становить 60-80% від обсягів внутрішнього ринку: тільки 5-15% йде на експорт, незначна частка повертається в залишку і на відгодівлю бджіл.

5. Серед напрямів для впровадження інновацій в діяльність ФГ «Олена і К» слід зазначити наступні: маркетингові нововведення із застосуванням сучасних технологій, підвищення якості продукції (зокрема показника справжності меду), розширення асортименту продукції із додаванням нових товарних позицій у відповідності із запитами ринку, і технологічні зміни процесів виробництва меду.

6. Для оптимізації роботи підприємства в Інтернет сегменті. Доцільно застосувати такий інноваційний інструмент як чатбот. Боти можуть використовуватися як додаткова послуга, елемент маркетингу і як інструмент налагодження smart-процесів усередині компанії. При цьому взаємодія з ними

відбувається у звичному інтерфейсі месенджера. Бюджет запропонованої збутової інновації складе 71 тис. грн., а задля їх окупності кількість нових клієнтів має скласти 60 осіб. Цей показник досягається в наявних ринкових умовах в середньому за 2-4 тижні. Крім прямого комерційного ефекту, функціонування чатботу та Інтернет – магазину сприятиме поширенню інформації щодо продукції ФГ «Олена і К» по всієї території України.

7. Проєкт впровадження продуктових інновацій (а саме продукту «медова паста») потребує інвестицій у розмірі 579,2 тис. грн. (табл. 3.4). Їхнім джерелом є власні фінансові ресурси підприємства. Основна частка (82,6%) у структурі стартових витрат доводиться на витрати на обладнання. Протягом першого року планується щомісячна реалізація 20 тис. упаковок медово – горіхової паста та 8 тис. упаковок медово – фруктової паста, а середньомісячний прибуток 296,8 тис. грн.

8. Розрахунки дисконтованих критеріїв ефективності довели, що при ставці дисконтування у 28%, чиста поточна вартість проєкту складає 8328 тис. грн., індекс прибутковості 2,58. При цьому дисконтований термін окупності складе 2 місяці, а внутрішня норма рентабельності - 179%, що більше ніж в 6 разів перевищує ставку дисконтування і свідчить про значну міцність проєкту.

АНОТАЦІЯ

Скопенко Вікторія Ігорівна. «Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві (на прикладі ФГ «Олена і К»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти інновацій; сутність та чинники та інноваційної діяльності; особливості впровадження інноваційної в сільськогосподарській сфері.

Проведено аналіз фінансово – господарської діяльності фермерського господарства; аналіз кон'юнктури ринку меду; проведена оцінка найбільш перспективних напрямів інноваційної діяльності.

Обґрунтовано доцільність збутових інновацій, зокрема, створення чатботу для зміцнення позицій в сфері Інтернет-торгівлі медом; запропоновано продуктову інновацію; зроблено розрахунки ефективності запропонованих заходів.

Ключові слова: інновація, кон'юнктура ринку меду, проєкт, Інтернет-торгівля, впровадження, ефективність, ризики

ANNOTATION

Skopenko Viktoriia Igorivna. "Economic substantiation of the introduction of innovative measures at the enterprise (on the example of the farm "Elena and K")"

Qualification work for a master's degree in specialty 076" Entrepreneurship, trade and exchange activities ". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2022.

Theoretical aspects of innovations are considered in the work; essence and factors of innovative activity; peculiarities of the implementation of innovation in the agricultural sphere.

The analysis of the financial and economic activity of the farm was carried out; analysis of the honey market situation; the assessment of the most promising areas of innovative activity was carried out.

The expediency of sales innovations, in particular, the creation of a chatbot to strengthen positions in the field of Internet trade in honey, is substantiated; proposed product innovation; calculations of the effectiveness of the proposed measures have been made.

Key words: innovation, honey market situation, project, Internet trade, implementation, efficiency, risks